

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1So/66/2014
Identifikačné číslo spisu:	5013200681
Dátum vydania rozhodnutia:	12.05.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hatalová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:5013200681.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a členov senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca, PhD. a JUDr. Zuzany Ďurišovej v právnej veci navrhovateľky: K. M., nar. XX.XX.XXXX, r. č. XXXXXX/XXXX, bytom Q., R. XXXX/S., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o invalidný dôchodok, o preskúmanie rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX zo dňa 09.01.2013, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 24Sd/192/2013-46 zo dňa 10. februára 2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 24Sd/192/2013-46 zo dňa 10. februára 2014 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX zo dňa 09.01.2013, ktorým odporkyňa podľa § 73, § 112 ods.4 a 6, § 82 a § 293ce zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) znížila navrhovateľke od 16.02.2013 invalidný dôchodok na sumu 148,80 eur mesačne s odôvodnením, že pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť navrhovateľky je od 10.12.2012 50%. Dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav a pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť navrhovateľky bol posúdený posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Žilina a výsledok jeho posúdenia je uvedený v lekárskej správe zo dňa 10.12.2012.

Súd po preskúmaní veci podľa § 250l ods. 1 O.s.p. dospel k záveru, že návrh navrhovateľky nie je dôvodný.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku uviedol, že zdravotný stav navrhovateľky na účely invalidného dôchodku na základe kontrolnej lekárskej prehliadky určenej na jún 2012 posúdila dňa 10.12.2012 G.. B. H., posudková lekárka sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Žilina, ktorá v lekárskej správe z 10.12.2012 uviedla, že rozhodujúcim zdravotným postihnutím je inkontinencia

moču II. stupňa s určením hornej hranice rozpätia, t. j. 40 %. Pridružené zdravotné ťažkosti, predovšetkým zo strany pohybového aparátu neprevyšujú percentuálne hodnotenie rozhodujúceho zdravotného postihnutia, ale opodstatňujú zvýšenie percentuálnej miery o 10%. Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je 50 %. Podľa výroku posudku navrhovateľka je naďalej invalidná podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou, miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách nie je už 75 % ale je 50%, dátum zmeny MPSVZČ 10.12.2012 (N39/Kapitola XI, oddiel B, položka 4, písmeno b).

Za účelom posúdenia invalidity navrhovateľky na základe konania o jej opravnom prostriedku proti rozhodnutiu odporkyne z dôvodu nesúhlasu s určenou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť pri kontrolnej lekárskej prehliadke poistenca - na účely invalidného dôchodku vypracoval druhostupňový posudkový lekár sociálneho poistenia G.. C.Y. lekársku správu dňa 24.07.2013, v ktorej uviedol: V odvolacom konaní sme sa oboznámili s celou doručenou zdravotnou dokumentáciou, so všetkými predloženými odbornými nálezmi, vykonali sme vlastné vyšetrenie. U navrhovateľky došlo k zlepšeniu zdravotného stavu, a preto ochorenie je zaradené do inej príslušnej položky - Kapitola XI., B, 4.b s MPSVZČ na hornej hranici rozpätia, t. j. 40 %. Ostatné ochorenia uvedené v diagnostických záveroch pri osobitnom hodnotení svojou mierou neprevyšujú rozhodujúce zdravotné postihnutie, pri hodnotení vzájomných súvislostí majú vplyv na schopnosť zárobkovej činnosti, preto MPSVZČ je zvýšená o 10%. Pri vlastnom vyšetrení bez výraznejších porúch centrácie telovej osi (navrhovateľka udáva závraty). Konvergent. Strabizmus pravého oka, astigmatizmus a tupozrakosť ľahkého a stredného stupňa sú posudkovo nevýznamné. Celková MPSVZČ je naďalej 50%. Navrhovateľka vo svojom odvolaní uvádza, že má aj psychické ťažkosti, u psychiatra sa neliečil. Podľa výroku posudku navrhovateľka je naďalej invalidná podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách: 50 %, invalidita trvá, vznikla v dôsledku choroby (N39/Kapitola XI, oddiel B, položka 4.) V posudku zo dňa 24.07.2013 posudkový lekár popri vykonaní vlastného vyšetrenia navrhovateľky vyhodnotil ostatnú zdravotnú dokumentáciu aj doložené lekárske správy z reumatologického vyšetrenia zo dňa 10.06.2013 a urogynekologického vyšetrenia zo dňa 10.06.2013, pričom nezistil také zhoršenie v zdravotnom stave navrhovateľky, ktoré by odôvodnilo vyššie percentuálne vyjadrenie zníženia poklesu schopnosti zárobkovej činnosti ako 50%.

Krajský súd poukázal na to, že nepospochybňuje prechodné zhoršenie zdravotného stavu navrhovateľky v dôsledku bolesti po úraze - páde, ktorý navrhovateľka utrpela v domácnosti v januári 2014. Z odborného nálezu vystaveného chirurgom G.. K. E. z 30.01.2014 vyplýva, že navrhovateľka utrpela Contusio AHS 1. Sin invet, lokálne hybnosť bolesti, vystreľuje z oblasti C - chrčtice, avšak podľa RTG vyšetrenia z 29.01.2014 a nálezu vystaveného neurológom G.. G. T. zo 04.02.2014 skelet bez presvedčivých aktuálnych traumatických zmien a podľa neurochirurga G.. D. W. pri vyšetrení dňa 29.12.2014 lekáorskými vyšetreniami nie je preukázaná úplná inkontinencia moču, ktorá by bola riešená permanentným katétrom, odôvodňujúca zaradenie do vyššej položky a vzhľadom na zlepšenie jej stavu po z časti úspešnom operačnom zákroku vykonanom 08.11.2011 nie je v súčasnosti opodstatnené pôvodné zaradenie pod Kapitulu XI, oddiel B - choroby močových ciest, položka 6 písmeno b, ako vyžadoval stav navrhovateľky pred operáciou.

Navrhovateľka podala proti rozsudku krajského súdu odvolanie nakoľko nesúhlasila so znížením sumy invalidného dôchodku ako i so znížením miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Opakovane uviedla, že v roku 1992 bola operovaná na chrčticu a stále má veľké problémy a bolesti pri pohybe a spánku. Bolesti jej vyčádzajú do rúk a taktiež neudrží ani žiadne predmety, ktoré nemôže ani chytiť. Tiež trpí silnými závratmi a často sa jej stáva, že odpadne. V roku 2011 bola operovaná na gynekologickom oddelení nemocnice v Žiline. Následne bola operovaná na urologickom oddelení, kde jej bola zdravotná chyba čiastočne odstránená. Ďalším vyšetrením na urologicko-gynekologickej ambulancii jej boli predpísané zdravotné pomôcky, ktoré stále používa.

Ako ďalej uviedla, trpí silnými bolesťami všetkých kĺbov. Bola jej zistená koksartróza a osteoporóza. Trpí tiež i kolísavým tlakom a denne berie lieky. Má astigmatizmus konvergentný na pravom oku a

tupozrakosť.

Poukázala na to, že všetky uvedené zdravotné problémy boli doložené lekárskymi vyšetreniami a dokladmi. Jej zdravotný stav sa zhoršuje a nie je schopná plnohodnotne pracovať ako zdravý človek. Je rozvedená a z takej malej sumy invalidného dôchodku nemôže žiť.

Odporkyňa navrhla, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne správne. Dôvody, ktoré navrhovateľka uvádza v odvolaní považuje odporkyňa za neopodstatnené.

Posúdenie dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť fyzickej osoby vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti. Vo veciach sociálneho poistenia je dokazovanie v tomto smere zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia, a to tak na účely správneho, ako aj súdneho konania.

Navrhovateľka v odvolacom konaní neuviedla žiadne také nové skutočnosti, ktoré by spochybňovali úplnosť, objektivitu a presvedčivosť posudkov posudkových lekárov sociálneho poistenia zadovážených v tomto konaní a ktoré by prijatý záver v posudkoch spochybnili alebo vyvrátili.

Pokiaľ navrhovateľka žiadala v odvolaní o ďalšie vyšetrenia, odporkyňa poukazuje na povinnosť preukázať skutočnosti rozhodujúce na nárok na invalidný dôchodok v rámci dokazovania, kedy je účastník konania povinný navrhnuť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Námietky uvádzané navrhovateľkou v odvolaní o neúplnom zistení jeho zdravotného stavu preto odporkyňa považuje za nedôvodné.

Pochybnosti navrhovateľky o tom, že jej zdravotný stav nebol v konaní správne posúdený, považuje odporkyňa za neodôvodnené, vyvolané len jej subjektívnym presvedčením, čo nie je dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní.

Skutkové okolnosti týkajúce sa rozsahu zdravotného poškodenia navrhovateľky boli dostatočne ozrejmene príslušnými posudkovými lekármi sociálneho poistenia, sú z hľadiska skutkového úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú. Nebol preto daný dôvod na ďalšie dokazovanie.

Navrhovateľka v konaní nepreukázala, že by jej zdravotný stav bol zhoršený v rozsahu odôvodňujúcom určenie vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, a preto jej nárok na zvýšenie sumy invalidného dôchodku nevznikol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 O.s.p., napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo preskúmal bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a jednomyseľne dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľky nemožno vyhovieť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky udáva, zhodne s názorom vysloveným v rozsudku krajského súdu, že predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu odporkyne, ktorým bol navrhovateľke podľa § 73, § 112 ods. 4 a 6, § 82 a § 293ce zákona č. 461/2003 Z. z. od 16.02.2013 znížený invalidný dôchodok na sumu 148,80 eur mesačne.

Podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. poistenec má nárok na invalidný dôchodok, ak sa stal invalidný, získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 a ku dňu vzniku invalidity nespĺňa podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

Podľa § 71 ods. 1 - 8 zákona poistenec je invalidný, ak pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav je taký zdravotný stav, ktorý spôsobuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a ktorý má podľa poznatkov lekárskej vedy trvať dlhšie ako jeden rok.

Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby. Pri posudzovaní poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa neprihliada na zdravotné postihnutia, ktoré boli zohľadnené na nárok na invalidný výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu.

Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje na základe a) lekárskeho správ a údajov zo zdravotnej dokumentácie zdravotníckeho zariadenia a zhodnotenia liečby s určením diagnostického záveru, stabilizácie ochorenia, jeho ďalšieho vývoja, ďalšej liečby a b) komplexných funkčných vyšetrení a ich záverov, pričom sa prihliada na zostávajúcu schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť, zostávajúcu schopnosť prípravy na povolanie, možnosti poskytnutia pracovnej rehabilitácie alebo rekvalifikácie.

Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je uvedená v Prílohe č. 4.

Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí.

Jednotlivé percentuálne miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa nesčítavajú.

Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10%, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Na určenie zvýšenia hodnoty sa vychádza z predchádzajúceho výkonu zárobkovej činnosti, dosiahnutého vzdelania, skúsenosti a schopnosti rekvalifikácie. Obdobne to platí, ak pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je dôsledkom viacerých zdravotných postihnutí podmienujúcich dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav.

Predmetom prvostupňového ako i odvolacieho konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu odporuky, ktorým bola navrhovateľke znížená suma invalidného dôchodku.

V uvedenej právnej veci najvyšší súd zistil, že na základe žiadosti krajského súdu došlo k opätovnému prešetreniu určenia miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť u navrhovateľky. Ako bolo zistené z lekárskej správy zo dňa 10.01.2014 posudkový lekár sa opätovne oboznámil s celou spisovou dokumentáciou, so všetkými i novodoloženými odbornými vyšetreniami, po ich zhodnotení naďalej podľa posudku ostáva rozhodujúcim zdravotným postihnutím inkontinencia moču II. stupňa stresová, pretože má najvyššie percentuálne hodnotenie, t. j. 40 %, navýšené o 10 % pre ostatné diagnózy.

Navrhovateľka v priebehu odvolacieho konania absolvovala MR vyšetrenie C chrbtice s nálezom degeneratívnych zmien s maximom v oblasti C4-C6 so zúžením miešneho kanála. Ale bez prejavov miešnej myelopatie na MRI i klinickom náleze. Klinicky je prítomná porucha statodynamiky osového aparátu mierneho stupňa v oblasti krčnej i driekovej, bez klinických i EMG prejavov radikulopatie. EMG nálezom verifikovaný ľahký úžinový syndróm v oblasti pravého zápästia. Celková MPSVZČ je naďalej 50 %.

Posúdenie rozsahu zdravotného poškodenia a jeho následkov na schopnosť občana vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti a vo veciach sociálneho zabezpečenia je zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia, a to tak na účely správneho, ako aj na účely súdneho konania.

Pochybnosti navrhovateľky o tom, že jej zdravotný stav nebol v konaní náležite posúdený, považuje odvolací súd za nedôvodné, vyvolané len subjektívnym presvedčením, čo nie je dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní. Navrhovateľka v správnom konaní nepreukázala, že jej zdravotný stav odôvodňuje vyššiu mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Medzi závermi posudkov (lekárskych správ posudkových lekárov sociálneho poistenia) G.. B. H. zo dňa 10.12.2012 a G.. C.Y. zo dňa 24.07.2013 a 10.01.2014 neboli zistené žiadne rozpory a o ich odbornej úrovni nemal súd dôvody pochybovať. Uvádzané zdravotné problémy navrhovateľky uvádzané v opravnom prostriedku nebolo možné zohľadniť, nakoľko tieto boli známe pri posudzovaní zdravotného stavu navrhovateľky posudkovými lekármi a vyplývajú z odborných lekárskeho vyšetrení, ktoré boli podkladom pre ich závery o trvaní ďalšej invalidity navrhovateľky a určení miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Aj podľa názoru odvolacieho súdu nebol daný dôvod na prešetrenie zdravotného stavu navrhovateľky po podaní lekárskej správy G.. C.Y. zo dňa 10.01.2014.

O objektívnosti, odbornej úrovni a úplnosti záverov posudkov posudkových orgánov, ktoré boli v zásade zhodné, odvolací súd nemal dôvod nepochybovať. Posudkový záver posudkového lekára sociálneho poistenia vychádzal zo skutočností, ktoré boli preukázané počas konania o zmene sumy invalidného dôchodku.

Súd sa stotožnil s odôvodnením rozsudku krajského súdu ako i jeho právnym zdôvodnením. Námietky navrhovateľky neboli tak spôsobilé spochybniť vecnú správnosť rozsudku krajského súdu.

Z vyššie uvedených dôvodov aj odvolací súd považoval rozhodnutie odporkyne za zákonné a preto rozsudok krajského súdu ako vecne správny podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. potvrdil.

Ak by však v budúcnosti došlo k zmene zdravotného stavu navrhovateľky a k jeho zhoršeniu, môže navrhovateľka opätovne požiadať o invalidný dôchodok a o nové preskúmanie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľka v odvolacom konaní nebola úspešná a odporkyni náhrada trov nepatrí zo zákona.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.